

ศัพท์นาม แบบฝึกหัดที่ ๑ : ศัพท์นาม และการใช้ ต ศัพท์ (นั้น)

๑. จงทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเครื่องหมายผิด ✗ หน้าข้อที่ผิด

-๑) ศัพท์นาม หมายถึงนามที่ใช้แทนนามนามที่เคยกล่าวถึงมาแล้วทั้ง ๓ ลิงค์
-๒) ปุริสศัพท์นามใช้เป็นประธานและกรรมไม่ได้
-๓) วิเศษนศัพท์นามใช้เป็นประธานและกรรมได้
-๔) ต ศัพท์ เป็นปุริสศัพท์นามอย่างเดียว
-๕) ตุมห ศัพท์ (ท่าน) เป็นมัจฉิมบุรุษใช้แทนคนที่เราพูดถึง
-๖) อมห ศัพท์ (เรา) เป็นอุตตมบุรุษใช้แทนตัวเราเอง
-๗) อมห ศัพท์ เป็นได้ ๓ ลิงค์เหมือน ต ศัพท์
-๘) ตุมห ศัพท์ เป็นปุงลึงค์อย่างเดียว
-๙) อณฺญ ศัพท์ แปลว่า อื่น
-๑๐) อนิยมวิเศษนศัพท์นามใช้เพื่อแสดงกำหนดความไม่แน่นอนและแสดงความไม่ชัดเจน
-๑๑) เอกจจ ศัพท์ แปลว่า บางคน, บางพวก
-๑๒) อมุ (โน้น) ใช้แทนคนหรือสิ่งที่อยู่ไกลมาก
-๑๓) อิม (นี้) ใช้แทนคนหรือสิ่งที่อยู่ใกล้มากจนสนทนาหรือจับต้องได้
-๑๔) เอต (นั่น) ใช้แทนคนหรือสิ่งที่อยู่ไกลพ้นสายตา
-๑๕) ต (นั้น) ใช้แทนคนหรือสิ่งที่อยู่ใกล้มองเห็นได้ด้วยตา

๒. จงประกอบคำนามและคำศัพท์เหล่านี้เป็นภาษาบาลีให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑) อ.หญิง นั้น.	บาลีว่า.....
๒) แก่บุรุษ ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๓) อันผู้รู้ นั้น.	บาลีว่า.....
๔) ด้วยธรรม นั้น.	บาลีว่า.....
๕) ซึ่งผู้รู้ ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๖) ของเศรษฐี นั้น.	บาลีว่า.....
๗) แก่หญิงสาว นั้น.	บาลีว่า.....
๘) ในราตรี นั้น.	บาลีว่า.....
๙) ด้วยเชือก ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๐) แก่ตระกูล นั้น.	บาลีว่า.....
๑๑) ของครู ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๒) ตลอดราตรี นั้น.	บาลีว่า.....
๑๓) ครั้นเมื่อเศรษฐี ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๔) เพื่อบุรุษ ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....

๓.จงเติมคำศัพท์พจนานามลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑.อ.ภริยา ของเศรษฐี ย่อมทอด ซึ่งขนม, อ.เศรษฐี ย่อมกิน ซึ่งขนม นั้น.

: **เสฏฐิสฺส ภริยา ปูวํ ปจติ, เสฏฐี ปูวํ ภูยชติ.**

๒.อ.นา ท. อันมาก ของชาวนา มีอยู่, อ.นา ท. เหล่านั้น ย่อมถึงพร้อม ด้วยข้าวกล้า ท.

: **กสสสฺส พหฺนึ เขตตานิ อตฺถิ, เขตตานิ สสฺเสหิ สมฺปชฺชนติ.**

๓.อ.ต้นไม้ ท. ย่อมงอก ในนา, อ.กิ่ง ท. ของต้นไม้ ท. เหล่านั้น ย่อมหัก.

: **รฺกฺขา เขตเต รฺหฺนติ, รฺกฺขานํ สาขาโย ภูยชฺชนติ.**

๔.อ.ภิกษุ ท. ย่อมอยู่ในวัด, อ.อุบาสก ย่อมนิมนต์ ซึ่งภิกษุ ท. เหล่านั้น.

: **ภิกฺขุ อาราเม วิหรนฺติ, อุปาโสโก ภิกฺขุ นิมนฺตติ.**

๕.อ.ผลไม้ ท. อันมาก มีอยู่ในป่า, อ.นก ท. ย่อมกิน ซึ่งผลไม้ ท. เหล่านั้น.

: **วเน พหฺนึ ผลานิ อตฺถิ, สกฺุณา ผลานิ ชาทฺนติ.**

๖.อ.ฝุ่น ท. ย่อมเข้าไป สู่ดวงตา ท., อ.น้ำตา ท. ย่อมไหลออก จากดวงตา ท. เหล่านั้น.

: **รฺฐึ อกฺชีนิ ปวิสฺนติ, อสฺสุนิ อกฺชีนิ นิกฺขมฺนติ.**

๗.อ.นายพราน ย่อมเที่ยวไป ในป่า, อ.สัตว์ ท. อันมาก อันนายพราน นั้น ย่อมฆ่า.

: **ลฺุททโก วเน วิจรฺติ, ลฺุททเกน พหฺุ สตฺตา หนิยนฺเต.**

๘.อ.ต้นไม้ ท. อันมาก มีอยู่ในป่า, อ.สัตว์ ท. ย่อมอยู่ บนต้นไม้ ท. เหล่านั้น.

: **อฺรณฺญे พหฺุ รฺกฺขา อตฺถิ, สตฺตา รฺกฺเขสุ วสฺนติ.**

๙.อ.เด็กชาย ท. ย่อมขอ ซึ่งขนม ท., อ.พ่อค้า ย่อมให้ ซึ่งขนม ท. แก่เด็ก ท. เหล่านั้น.

: **กฺุมารา ปฺุเว ยาจนฺติ, วาณิโช กฺุมารานํ ปฺุเว เทติ.**

๑๐.อ.ภิกษุ ย่อมใส่ ซึ่งน้ำ ท. ในเครื่องกรอง, อ.น้ำ ท. อันสะอาด ย่อมไหลออก จากเครื่องกรอง นั้น.

: **ภิกฺขุ รมฺกรเก อุทฺกานิ ปกฺชิปติ, สฺุทฺธานิ อุทฺกานิ รมฺกรกสฺมา ปคฺขรฺนติ.**

๑๑.อ.ไฟ ย่อมไหม้ ซึ่งกฐี ท., อ.สามเณรี ท. ย่อมออกไป จากกฐี ท. เหล่านั้น.

: **อคฺคิ กฺฐีโย ทฺหติ, สามเณริโย กฺฐีนิ นิกฺขมฺนติ.**

๑๒.อ.ภิกษุณี ย่อมกล่าวสอน ซึ่งสามเณรี ท., อ.สามเณรี ท. เหล่านั้น ดำรงอยู่แล้ว ในโอวาท ของภิกษุณี นั้น.

: **ภิกฺขุณี สามเณริโย โววาทติ, สามเณริโย ภิกฺขุณิยา โววาเท ปติภฺฐุหิสฺสุ.**

๑๓.อ.แม่โค ท. ย่อมคลอด ซึ่งลูกโค ท., อ.นายโคบาล ย่อมขาย ซึ่งลูกโค ท. ของแม่โค ท. เหล่านั้น.

: **คาวี วจฺจเก วิชายนฺติ, โคปาโล คาวินํ วจฺจเก วิกฺกีนาคิ.**

๑๔.อ.นายโคบาล ย่อมขาย ซึ่งแม่โคนม ท., อ.ทรัพย์ ท. อันมาก อันนายโคบาล นั้น ย่อมได้.

: **โคปาโล เณฺโย วิกฺกีนาคิ, โคปาเลน พหฺนึ ธนานิ ลภิยนฺเต.**

๑๕.อ.ความทุกข์ ย่อมเกิดขึ้น แก่สัตว์ ท., อ.พระพุทธเจ้า ย่อมแสดง ซึ่งเหตุเกิดขึ้น แห่งความทุกข์ นั้น.

: **ทฺุขํ สตฺตานํ อุปฺปชฺชนติ, พฺุทฺโธ ทฺุขสฺส สมฺทํ เทเสติ.**

ศัพท์นาม แบบฝึกหัดที่ ๒ : การใช้ ตุ่มห ศัพท์ (ท่าน)

๑.จงแจก ตุ่มห ศัพท์ (ท่าน) ตามวิภัติที่กำหนดไว้ และแปลให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

- ๑) ตุ่มห+น้ =..... แปลว่า.....
- ๒) ตุ่มห+อ้ =..... แปลว่า.....
- ๓) ตุ่มห+สึ =..... แปลว่า.....
- ๔) ตุ่มห+นา =..... แปลว่า.....
- ๕) ตุ่มห+สมึ =..... แปลว่า.....
- ๖) ตุ่มห+สมา =..... แปลว่า.....
- ๗) ตุ่มห+ส =..... แปลว่า.....
- ๘) ตุ่มห+สุ =..... แปลว่า.....
- ๙) ตุ่มห+โย =..... แปลว่า.....
- ๑๐) ตุ่มห+หิ =..... แปลว่า.....

๒.จงเติมคำศัพท์นามลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑) อ.อาจารย์ จักให้ ซึ่งหนังสือ ท. แก่ท่าน ท.

บาลี : อัจจริโย ปณณานิ ททิสสตี.

๒) อ.เรา ท. จักดำรงอยู่ในโอวาท ของท่าน.

บาลี : มยฺ โอวาทสมึ ปติฏฐหิสสาม.

๓) อ.เรา ท. จักไป สู่วิหาร กับ ด้วยท่าน ท.

บาลี : มยฺ สทธี วิหารํ คมิสสาม.

๔) ในท่าน ท. หนา อ.บุคคล ใด ย่อมได้ ซึ่งทรัพย์, อ.บุคคล นั้น พึงแบ่ง แก่เรา.

บาลี : โย ปุคฺคโล ฌนํ ลภตี, โส มยฺหํ วิภเจยย.

๕) อ.เศรษฐี ย่อมเลื่อมใส ในท่าน.

บาลี : เสฏฺฐี ปสึทตี.

๖) อ.กา ท. ย่อมกิน ซึ่งผลไม้ ท. ของท่าน ท.

บาลี : กากา ผลานิ ชาทนต์.

๗) อ.ท่าน ท. จงประพฤติ ซึ่งธรรม เพื่อความสิ้นไปแห่งอาสวะ.

บาลี : อาสวกฺขยาย ฌมฺมํ จรธ.

๘) อ.ความศรัทธา ในท่าน ท. ย่อมมี แก่เรา ท.

บาลี : ปสาโท อมหากํ โหตี.

๙) อ.การงาน อันท่าน ท. พึงทำ.

บาลี : กम्मํ กริตพฺพ.

๓.จงทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเครื่องหมายผิด ✗ หน้าข้อที่ผิด

.....๑) ตูว์	มาจาก ตุ่มห + ลี
.....๒) ตูว์	มาจาก ตุ่มห + ลี, อัม
.....๓) โว	มาจาก ตุ่มห + หิ
.....๔) ตยิ	มาจาก ตุ่มห + สุม
.....๕) ตยหึ	มาจาก ตุ่มห + ส
.....๖) เต	มาจาก ตุ่มห + นา
.....๗) ตว	มาจาก ตุ่มห + นา
.....๘) ตุมเห	มาจาก ตุ่มห + โย
.....๙) ตุมเหหิ	มาจาก ตุ่มห + หิ
.....๑๐) ตุมเหสุ	มาจาก ตุ่มห + สุ
.....๑๑) ตุมหากัม	มาจาก ตุ่มห + อัม
.....๑๒) ตุมหึ	มาจาก ตุ่มห + อัม
.....๑๓) ตัม	มาจาก ตุ่มห + อัม
.....๑๔) ตุมเห	ใช้ในความหมายที่เป็นเอกวจนะก็ได้
.....๑๕) ตุมห	เป็นนิยมวิเสสนศัพท์นามก็ได้
.....๑๖) เต ปุตุโต.	อ.บุตร ของท่าน.
.....๑๗) โว ธนานิ.	อ.ทรัพย์ ท. ของท่าน ท.
.....๑๘) อาจารย์โย เต.	อ.อาจารย์ ของท่าน.

๔.จงจับคู่ข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑) อ.ท่าน	ก.ตยา
๒) อ.ท่าน ท.	ข.ตยหึ
๓) แม่ซึ่งท่าน ท.	ค.ตุมเหสุ
๔) ซึ่งท่าน	ง.ตุมเห
๕) อันท่าน	จ.ตัม
๖) อันท่าน ท.	ฉ.ตยิ
๗) แก่ท่าน	ช.ภரியาย เต.
๘) ในท่าน ท.	ซ.ตุมเหปี
๙) แก่ท่าน ท.	ฌ.ตุมหากัม
๑๐) ครั้นเมื่อท่าน	ญ.ปุตุตานัม โว.
๑๑) แก่ภริยา ของท่าน	ฎ.ตุมเหหิ
๑๒) แก่บุตร ท. ของท่าน ท.	ฐ.ตัม

ศัพท์นาม แบบฝึกหัดที่ ๓ : การใช้ อมฺห ศัพท์ (เรา)

๑.จงแจก อมฺห ศัพท์ (เรา) ตามวิภัติที่กำหนดไว้ และแปลให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

- ๑) อมฺห+นํ =..... แปลว่า.....
- ๒) อมฺห+อํ =..... แปลว่า.....
- ๓) อมฺห+สฺมิ =..... แปลว่า.....
- ๔) อมฺห+นา =..... แปลว่า.....
- ๕) อมฺห+สฺมึ =..... แปลว่า.....
- ๖) อมฺห+สฺมา =..... แปลว่า.....
- ๗) อมฺห+ส =..... แปลว่า.....
- ๘) อมฺห+สุ =..... แปลว่า.....
- ๙) อมฺห+โย =..... แปลว่า.....
- ๑๐) อมฺห+หิ =..... แปลว่า.....

๒.จงเติมคำศัพท์นามลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑)อ.โรค ตั้งขึ้นแล้ว ในท้อง **ของเรา**.

บาลี : โรโค กุจฉิยํ ปติฏฐาสฺมิ.

๒)อ.เศรษฐี ได้ให้แล้ว ซึ่งวัตถุเป็นเครื่องบริหารซึ่งกรรม **แก่เรา**.

บาลี : เสฏฐี คพภปริหารํ อทาสฺมิ.

๓)อ.ผ้า ท. **ของเรา ท.** เป็นผ้าเนื้อละเอียด ย่อมเป็น.

บาลี : วตถานิ สุขุมานิ โหนติ.

๔)อ.มารดาและบิดา ท. ย่อมรัก **ซึ่งเรา ท.**

บาลี : มาตาปิโตร ปิยายนติ.

๕)อ.เรา ท. ย่อมกระทำ ซึ่งการงาน.

บาลี : กम्मํ กโรม.

๖)อ.พระราชชา ย่อมให้ ซึ่งทรัพย์ **แก่เรา ท.**

บาลี : ราชา ธนานิ เทติ.

๗)อ.เศรษฐี ย่อมเลื่อมใส **ในเรา ท.**

บาลี : เสฏฐี ปสฺสิตติ.

๘)อ.อุบาสก ท. จักไป สู่วิหาร กับ **ด้วยเรา ท.**

บาลี : อุปาสกา สหฺวี วิหารํ คมฺมฺสสนฺติ.

๙) **ครั้นเมื่อเรา** กระทำอยู่ ซึ่งการงาน, อ.ฝน ย่อมตก.

บาลี : กम्मํ กโรนฺเต, วสฺสํ วสฺสตี.

๑๐)อ.ธรรม **อันเรา ท.** ย่อมพึง.

บาลี : ธมฺโม สฺยเต.

๓. จงทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเครื่องหมายผิด ✗ หน้าข้อที่ผิด

.....๑) อหิ	มาจาก อมห + สอิ
.....๒) มั	มาจาก อมห + สอิ, อัม
.....๓) โน	มาจาก อมห + หิ
.....๔) มยิ	มาจาก อมห + สยาม
.....๕) มยหิ	มาจาก อมห + ส
.....๖) เม	มาจาก อมห + นา
.....๗) มม	มาจาก อมห + นา
.....๘) อมหเห	มาจาก อมห + โย
.....๙) อมหเหหิ	มาจาก อมห + หิ
.....๑๐) อมหเหสุ	มาจาก อมห + สุ
.....๑๑) อมหหากัม	มาจาก อมห + อัม
.....๑๒) มมัม	มาจาก อมห + ส
.....๑๓) มยัม	มาจาก อมห + อัม
.....๑๔) มยัม	ใช้ในความหมายที่เป็นเอกวจนะก็ได้
.....๑๕) อมห	เป็นนियมิเสสนศัพท์นามก็ได้
.....๑๖) เม ปุตโต.	อ.บุตร ของเรา.
.....๑๗) ธนานิ โว.	อ.ทรัพย์ ท. ของเรา ท.
.....๑๘) อาจารย์โย เม.	อ.อาจารย์ ของเรา.

๔. จงจับคู่ข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑) อ.เรา	ก.มยา
๒) อ.เรา ท.	ข.อมหัม
๓) ซึ่งเรา ท.	ค.อมเหสุ
๔) ซึ่งเรา	ฌ.มยัม
๕) อันเรา	ง.อหิ
๖) อันเรา ท.	จ.มยิ
๗) แก่เรา	ฉ.ปัตโน เม.
๘) ในเรา ท.	ช.อมเห
๙) แก่เรา ท.	ฌ.อสมากัม
๑๐) ครั้นเมื่อเรา	ญ.ปุตตานัม โน.
๑๑) แก่บิดา ของเรา	ฎ.อมเหหิ
๑๒) แก่บุตร ท. ของเรา ท.	ฐ.มัม

ศัพท์นาม แบบฝึกหัดที่ ๔ : การใช้ ย ศัพท์ (ไต)

๑. จงจับคู่ ย ศัพท์ (ไต) กับ นามนาม ต่อไปนี้มีลิงค์ วจนะ วิภัติ ตรงกัน

.....๑) โย	ก.ธมม
.....๒) ยา	ข.กณญาย
.....๓) เย	ค.มาตุคามเส
.....๔) ย	ฌ.ภิกขุณา
.....๕) เยน	ง.นารีหิ
.....๖) ยาย	จ.เทวา
.....๗) เยหิ	ฉ.ทาโร
.....๘) ยาหิ	ช.ภิกขุณีสุ
.....๙) ยสส	ฌ.ภิกขุณ
.....๑๐) เยสุ	ญ.ครุหิ
.....๑๑) เยส	ฎ.เทวตา
.....๑๒) ยาส	ฐ.วตถุสม
.....๑๓) ยสมา	ฑ.ปริสสส
.....๑๔) ยสม	ฒ.วธุน
.....๑๕) ยาสุ	ณ.กุลา

๒. จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาไทย

๑) โย ธมม	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๒) เย เสฏฐิโน	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๓) ย ปุริส	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๔) เยน มุนินา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจน
๕) เยหิ เสฏฐิหิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๖) ยสส ครุสส	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๗) เยส ภิกขุณ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๘) ยสมา กุลา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๙) ยสม วิหาเร	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๐) เยสุ ภิกขุสุ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๑) ยานิ กุลานิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๒) ยา นารี	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๓) ยาย วธูยา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๔) ยาหิ นารีหิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ

๓.จงเติมข้อความ (ย - ต สัทพนาม) ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑.อ.ธรรมและวินัย ไต อันเรา แสดงแล้ว บัญญัติแล้ว, อ.ธรรมและวินัย นั้น เป็นศาสดา ของเธอ ท. จักเป็น.

: รมมวินโย มยา เทลิตโต ปญญุตโต, โว (รมมวินโย) สตถา ภวิสสติ.

๒.ในข้าวและน้ำและยา ท. หนา อ.ชน ไต ย่อมปรารภนา ซึ่งวัตถุ ไต, อ.วัตถุ นั้น ย่อมสำเร็จ แก่ชน นั้น ตามความปรารภนา

: อนนปานภสชเชสุ ชโน วัตถุ อิจฉติ, (ชนสส) วัตถุ ยถิจฉิต์ สมฺปชชติ.

๓.อ.พระผู้มีพระภาคเจ้า ย่อมประทับอยู่ โดยส่วนแห่งทิศ ไต, อ.ภิกษุ ท. เข้าไปเฝ้าแล้ว โดยส่วนแห่งทิศ นั้น.

: ทิสภาเคน ภควา วิหริติ, (ทิสภาเคน) ภิกขุ อุปสงมิสุ.

๔.อ.โทษ ของบุคคล ไต มีอยู่, อ.ศีระษะ ของบุคคล นั้น จงแตก.

: ปุคฺคสฺส โทโส อตฺถิ; (ปุคฺคสฺส) มุฑฺธา ผลตฺถ.

๕.อ.พระศาสดา ประทับอยู่แล้ว ในวิหาร ของเศรษฐี ไต, ย่อมเที่ยวไป เพื่อบิณฑบาต ที่ประตูแห่งเรือน ของเศรษฐี นั้น.

: สตถา เสฏฺฐิสฺส วิหาเร วุตฺถโธ โหติ, (เสฏฺฐิสฺส) ฆรทฺวาเร ปิณฑาย จรติ.

๖.อ.พระอรหันต์ ท. ย่อมอยู่ ในสถานที่ ไต, อ.สถานที่ นั้น เป็นที่อันบุคคลพึงยินดี.

: ฐานเ อรหนโต วิหรนฺติ, (ฐานเ) รมณียเ โหติ.

๗.อ.ธรรม ท. เหล่าใด เป็นสภาพมีเหตุเป็นแดนเกิด ย่อมเป็น, อ.พระตถาคต ตรัสแล้ว ซึ่งเหตุ แห่งธรรม ท. เหล่านั้น.

: รมมา เหตุปฺปภาวา โหนติ, (รมมานเ) เหตุ ตถาคโต อาท.

๘.ในชน ท. เหล่านั้น หนา อ.ชน ท. เหล่า ไต ทำลายแล้ว ซึ่งฝาเรือน ย่อมหนีไป, อ.ชน ท. เหล่านั้น ย่อมได้ ซึ่งชีวิต.

: เตสุ ชนา ภิตฺตี ภินฺทิตฺวา ปลายนฺติ, (ชนา) ชีวิตเ ลภนฺติ.

๙.ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ อ.เรา ท. ย่อมไถ ซึ่งนา ด้วยโค ท. เหล่าใด, ในโค ท. เหล่านั้น หนา อ.โค ตัวหนึ่ง ตายแล้ว.

: โคเณหิ เขตฺตเ กฺสาม, (โคเณสุ) เอโก มโต เทว.

๑๐.อ.อริยทรัพย์ ท. เจ็ด มีอยู่ แก่ชน ท. เหล่าใด, อ.ชน ท. เหล่านั้น อันพระพุทธรเจ้า ท. ย่อมไม่เรียกว่า เป็นคนเขี้ยวใจ ดังนี้.

: ชนानเ สตฺต อริยณานิ สนฺติ, น (ชนา) พุทฺเธหิ ทฺลิตฺทาทิ วุจฺจนฺติ

๑๑.อ.เทวดาและมนุษย์ ท. ย่อมยินดี ในกามคุณ ท. ห้า เหล่าใด, อ.พระอรหันต์ ท. ย่อมละขาด ซึ่งกามคุณ ท. ห้า เหล่านั้น.

: ปญฺจสุ กามคฺเณสุ เทวมนุสฺสา รมนฺติ, (ปญฺจ กามคฺเณ) อรหนฺตา วิชฺชนฺติ.

๑๒.อ.คติ อันใด มีอยู่ แก่สามี ของดิฉฉน, อ.คติ อันนั้น นั้นเทียว มีอยู่ แม้แก่ดิฉฉน.

: เม สามิกสฺส คติ อตฺถิ, มยทฺปิ เอว คติ อตฺถิ.

๑๓.ก็ อ.เรา พิจารณาแล้ว ด้วยปัญญา ไต พึงกระทำ ซึ่งเรื่อน, อ.ปัญญา นั้น ของเรา ย่อมไม่มี.

: ปน ปญฺญา ย วิจาเรตฺวา อคฺารเ กเรยฺยเ, เม ปญฺญา นตฺถิ.

๑๔.อ.ท่าน เป็นพระอรหันต์ ย่อมเป็น เพราะปฏิปทา ไต, แม้ อ.ปฏิปทา นั้น ของท่าน ย่อมไม่มี.

: ปฏิปทาย ตฺวเ อรทา อสิ, เต ปฏิปทาปิ นตฺถิ.

๑๕.อนึ่ง อ.เด็ก อันหญิง ไต ได้แล้ว, อ.หญิง นั้น เป็นอุปัฏฐายิกา ของพระมหากัสสปเถระ ย่อมเป็น.

: อิตฺถิยา ปน ทารโก ลทฺโร, (อิตฺถิ) มหากจฺจายนตฺเถรสฺส อุปุฏฺฐายิกา อโหสิ.

แบบฝึกหัดที่ ๕ : เอต (นั้น)

๑.จงประกอบคำนามและคำศัพท์นามเหล่านี้เป็นภาษาบาลีให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑) อ.หญิงสาว นั้น.	บาลีว่า.....
๒) แก่ทุต ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๓) อันเด็ก นั้น.	บาลีว่า.....
๔) ด้วยดาบ นั้น.	บาลีว่า.....
๕) ซึ่งโจร ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๖) ของช้าง นั้น.	บาลีว่า.....
๗) แก่เด็กหญิง นั้น.	บาลีว่า.....
๘) ในเมือง นั้น.	บาลีว่า.....
๙) ด้วยกิ่งไม้ ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๐) แก่ดอกไม้ นั้น.	บาลีว่า.....
๑๑) ของภิกษุ ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๒) ตลอดปี นั้น.	บาลีว่า.....
๑๓) ครั้นเมื่อเศรษฐินี ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๔) เพื่อยักษ์ ท. เหล่านั้น.	บาลีว่า.....
๑๕) ตลอดเดือน ท. เหล่านั้น	บาลีว่า.....

๒.จงจับคู่ เอต ศัพท์ (นั้น) กับ นามนาม ต่อไปนี้มีลิงค์ วจนะ วิภัติ ตรงกัน

๑) เอโส	ก.โจร
๒) เอสา	ข.นารียา
๓) เอเต	ค.ทาเรสุ
๔) เอต	ฌ.วิญญา
๕) เอเตน	ง.อิถิติ
๖) เอตยา	จ.มนุสสา
๗) เอเตหิ	ฉ.มาตุคาโม
๘) เอตาหิ	ช.เทวตาสู
๙) เอตสส	ฌ.ครุณ
๑๐) เอเตสุ	ญ.เสฏฐิ
๑๑) เอเตสิ	ฎ.กณญา
๑๒) เอตาสี	ฐ.จกขุสมิ
๑๓) เอตาสู	ฑ.พุตสส
๑๔) เอตสมิ	ฒ.กณญาน

๓.จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาไทย

- ๑) เอโส โจโร แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๒) เอเต กรี แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๓) เอตฺ ชตฺติยํ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๔) เอเตน ถปตินา แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๕) เอเตหิ ทถฺถิหิ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๖) เอตสฺส ภิกขุสฺส แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๗) เอเตสํ ครุณํ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๘) เอตสฺมา เคหา แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๙) เอตสฺมี ชฺเร แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๑๐)เอเตสฺ ธิปฺปฺสฺ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๑๑)ตานิ ปุพฺพานิ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๑๒)เอตา อิตฺถิ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๑๓)เอตาย กถฺญา แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๑๔)เอตาหิ กุมาริหิ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ
- ๑๕)เอตาสุ สาลาสฺ แปลว่า..... เป็นลิงค์วิภัติวจนะ

๔.จงเติม เอต สัพพนามลงในช่องว่างให้มีลิงค์ วจนะ วิภัติสอดคล้องกับคำนามนามที่กำหนดให้

- ๑) ปุตุโต อ.บุตร นั้น
- ๒) คามํ ซึ่งหมู่บ้าน นั้น
- ๓) สาลาย แก่ศาลา นั้น
- ๔) กถฺญาโย อ.นางสาวน้อย ท. เหล่านั้น
- ๕) อคฺคิ อ.ไฟ นั้น.
- ๖) มณิสฺมา จากแก้วมณี นั้น.
- ๗) มุณิสฺส ของผู้รู้ นั้น
- ๘) ทารสฺส แก่ภรรยา นั้น
- ๙) วตฺถุนํ เมื่อวัตถุ ท. เหล่านั้น
- ๑๐)..... กถฺญานํ เมื่อนางสาวน้อย ท. เหล่านั้น
- ๑๑)..... ธิตโร ซึ่งลูกสาว ท. เหล่านั้น
- ๑๒)..... ปิตา อ.บิดา นั้น
- ๑๓)..... รถฺญา จากพระราชา นั้น
- ๑๔)..... สตฺถุ แก่พระศาสดา นั้น
- ๑๕)..... ภควโต แก่พระผู้มีพระภาคเจ้า นั้น

แบบฝึกหัดที่ ๖ : อิม (นี้)

๑. จงประกอบคำนามและคำศัพท์นามเหล่านี้เป็นภาษาบาลีให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑) อ.หญิงสาว นี้.	บาลีว่า.....
๒) แก่ทุต ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....
๓) อันเด็กชาย นี้.	บาลีว่า.....
๔) ด้วยดาบ นี้.	บาลีว่า.....
๕) ซึ่งโจร ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....
๖) ของช้าง นี้.	บาลีว่า.....
๗) แก่เด็กหญิง นี้.	บาลีว่า.....
๘) ในเมือง นี้.	บาลีว่า.....
๙) ด้วยกิ่งไม้ ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....
๑๐) แก่ดอกไม้ นี้.	บาลีว่า.....
๑๑) ของภิกษุ ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....
๑๒) ตลอดปี นี้.	บาลีว่า.....
๑๓) ครั้นเมื่อเศรษฐินี ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....
๑๔) เพื่อยักษ์ ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....
๑๕) ตลอดเดือน ท. เหล่านี้.	บาลีว่า.....

๒. จงจับคู่ อิม ศัพท์ (นี้) กับ นามนาม ต่อไปนี้มีลิงค์ วจนะ วิภัติติ ตรงกัน

.....๑) อัย	ก. ชน
.....๒) อิมิสส์	ข. กุกกุฎิยา
.....๓) อิเม	ค. ภาตเรสุ
.....๔) อิมิ	ง. กตถยถนา
.....๕) อิมินา	จ. สาขาหิ
.....๖) อิมาย	ฉ. เถรา
.....๗) อิเมหิ	ช. ปุคฺคโล
.....๘) อิมาทิ	ซ. ปถญาสุ
.....๙) อิมิสฺส	ฌ. ปารคฺฉนํ
.....๑๐) อิเมสุ	ญ. กรีหิ
.....๑๑) อิเมสํ	ฎ. ทเวตฺตํ
.....๑๒) อิมาสํ	ฐ. ฐนฺสฺมี
.....๑๓) อิมาสุ	ฑ. ปติสฺส
.....๑๔) อิมสฺมี	ฒ. กรุณานํ

๓. จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาไทย

๑) อัย ทาโร	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๒) อิมานิ วตฺถุณี	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๓) อิหํ กมมํ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๔) อเนน สมาธินา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจน
๕) อิมหิ ปาณินิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๖) อิมสฺส มจฺจฺสฺส	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๗) อิมสํ สตฺตุนํ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๘) อิมสฺมา นครา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๙) อิมสมิ ทาเน	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๐) อิมสฺ ปสฺสุ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๑) อิมานิ อายฺยนิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๒) อีมา ภิกฺขุณี	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๓) อิมาย สิกฺขา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๔) อีมาหิ เทวีนิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๕) อีมาสุ นทีสุ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ

๔. จงเติม **อิม** สัพพนาม (นี้) ลงในช่องว่างให้มีลิงค์ วจนะ วิภัติสอดคล้องกับคำนามนามที่กำหนดให้

๑).....	ปุตฺโต	อ.บุตร นี้
๒).....	คามํ	ซึ่งหมู่บ้าน นี้
๓).....	สาลา	ด้วยศาลา นี้
๔).....	กณฺญาโย	อ.นางสาวน้อย ท. เหล่านี้
๕).....	อคฺคิ	อ.ไฟ นี้
๖).....	มณิสฺมา	จากแก้วมณี นี้.
๗).....	มุนิสฺส	เพื่อผู้รู้ นี้
๘).....	ทารสฺส	ของภรรยา นี้
๙).....	วตฺถุณํ	แก้ววัตถุ ท. เหล่านี้
๑๐).....	ทารุณํ	ของท่อนไม้ ท. เหล่านี้
๑๑).....	ชิตโร	อ.ลูกสาว ท. เหล่านี้
๑๒).....	ปีตา	อ.บิดา นี้
๑๓).....	รณฺญา	อันพระราชา นี้
๑๔).....	สตฺตฺนา	อันพระศาสดา นี้
๑๕).....	ภควตา	อันพระผู้มีพระภาคเจ้า นี้

แบบฝึกหัดที่ ๗ : อมุ คัพท (โน้น)

๑. จงประกอบคำนามและคำศัพท์เหล่านี้เป็นภาษาบาลีให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

๑) อ. เมือง โนน.	บาลีว่า.....
๒) แก่แม่ โคนม ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....
๓) อันลิ่ง โนน.	บาลีว่า.....
๔) ด้วย เศรษฐี โนน.	บาลีว่า.....
๕) ชิ่งภิกษุ ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....
๖) ของม้า โนน.	บาลีว่า.....
๗) อ. ทรกุล โนน.	บาลีว่า.....
๘) ในเรือน โนน.	บาลีว่า.....
๙) ด้วย ลิม ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....
๑๐) แก่แม่ เท้า โนน.	บาลีว่า.....
๑๑) ของภิกษุณี ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....
๑๒) ตลอดถนน โนน.	บาลีว่า.....
๑๓) ครั้นเมื่อราชินี ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....
๑๔) เพื่อยกษิณี ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....
๑๕) เมื่อสามเณร ท. เหล่า โนน.	บาลีว่า.....

๒. จงจับคู่ อมุ คัพท (โน้น) กับ นามนาม ต่อไปนี้ที่มีลิงค์ วจนะ วิภัตติ ตรงกัน

๑) อมุ	ก. ราชานัน
๒) อมุสสุ	ข. กุฎิย
๓) อมุเก	ค. พรหุเมสุ
๔) อสุก	ฌ. โคนน
๕) อสุเกน	ง. ธานี
๖) อมุสสาย	จ. ภิกขุ
๗) อมุเกหิ	ฉ. ทาโร
๘) อมุกาหิ	ช. สิกขาสุ
๙) อมุโน	ฌ. ธรณญ
๑๐) อมุเกสุ	ญ. อรหนเตหิ
๑๑) อมุเกส	ฎ. ภูมียา
๑๒) อมุกาสิ	ฐ. กุลมหิ
๑๓) อมุกาสุ	ฑ. ครุโน
๑๔) อมุกสมิ	ฒ. รชชุน

๓. จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาไทย

๑)อมุโก ทาโร	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๒)อมุณี วตฺถุณี	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๓)อหุ กมมัม	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๔)อสุเกน มุณินา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจน
๕)อมุยา นาริยา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๖)อมุสสํ สาลายํ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๗)อมุสํ ครุณํ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๘)อมุสมิ กุเล	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๙)อมุกา กุมาริกา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๐)อมุสุ โคสุ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๑)อมุณี ปทฺมานิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๒)อมุสสา ภิกขุณิยา	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๓)อมุกายํ สาลายํ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๔)อสุกาหิ กุฎีหิ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ
๑๕)อมุกาสุ ธานีสุ	แปลว่า.....	เป็น	ลิงค์	วิภัติ	วจนะ

๔. จงเติม **อมุ** สัพพนาม (โน้น) ลงในช่องว่างให้มีลิงค์ วจนะ วิภัติสอดคล้องกับคำนามนามที่กำหนดให้

๑).....	เทวา	อ.เทวดา	โน้น
๒).....	คามํ	ซึ่งบ้าน	โน้น
๓).....	เทวดาย	อันเทวดา	โน้น
๔).....	พลกayo	อ.หมู่แห่งพล	โน้น
๕).....	อคคิราสี	อ.กองแห่งไฟ	โน้น
๖).....	กุลสฺมา	จากตระกูล	โน้น
๗).....	อรหโต	เพื่อพระอรหันต์	โน้น
๘).....	มาตุคามสฺส	ของหญิง	โน้น
๙).....	วิถิยํ	ในถนน	โน้น
๑๐).....	ฉิตฺรานํ	ของลูกสาว ท.	เหล่าโน้น
๑๑).....	ฉิตโร	อ.ลูกสาว ท.	เหล่าโน้น
๑๒).....	ชามาตา	อ.ลูกเขย	โน้น
๑๓).....	รณฺโณ	แก่พระราช	โน้น
๑๔).....	พฺราหมณํ	ซึ่งพราหมณ์	โน้น
๑๕).....	ภควตา	อันพระผู้มีพระภาคเจ้า	โน้น